

ДОКЛАД
НА ОМБУДСМАНА КАТО НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН
МЕХАНИЗЪМ ЗА ИЗВЪРШЕНА ПРОВЕРКА В ДОМА ЗА ВРЕМЕННО
НАСТАНЯВАНЕ НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА ПРИ
ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ НА МВР - ГРАД ВАРНА

В изпълнение на Заповед № НПМ-11/13.10.2025 г. на омбудсмана на Република България, на 22.10.2025 г., екип от експерти извърши внезапна проверка в Дома за временно настаняване на малолетни и непълнолетни при Областна дирекция на МВР - гр. Варна (ДВНМН при ОДМВР - Варна).

Проверяващият екип се срещна с ръководството и служителите на дома, изиска необходимата документация и провери помещенията за настаняване. В тази връзка, на експертите на омбудсмана беше оказано необходимото съдействие, като служителите осигуриха достъп до всички помещения и предоставиха поискани документи. По време на проверката нямаше настанени деца, поради което не са извършвани интервюта с тях.

1. Капацитет и статистическа информация

Служителите от група ДВНМН при ОД МВР Варна осъществяват превантивна, издирвателна, охранителна, съпроводителна, корекционно-възпитателна, психолого-педагогическа, административна и материално-финансова дейност. Територията, обслужвана от ДВНМН при ОД МВР Варна обхваща районите на пет областни дирекции – Варна, Шумен, Силистра, Добрич и Разград.

Общият капацитет на дома е за **12 деца** (6 за момичета, 6 за момчета). В деня на проверката **в дома нямаше настанени деца.**

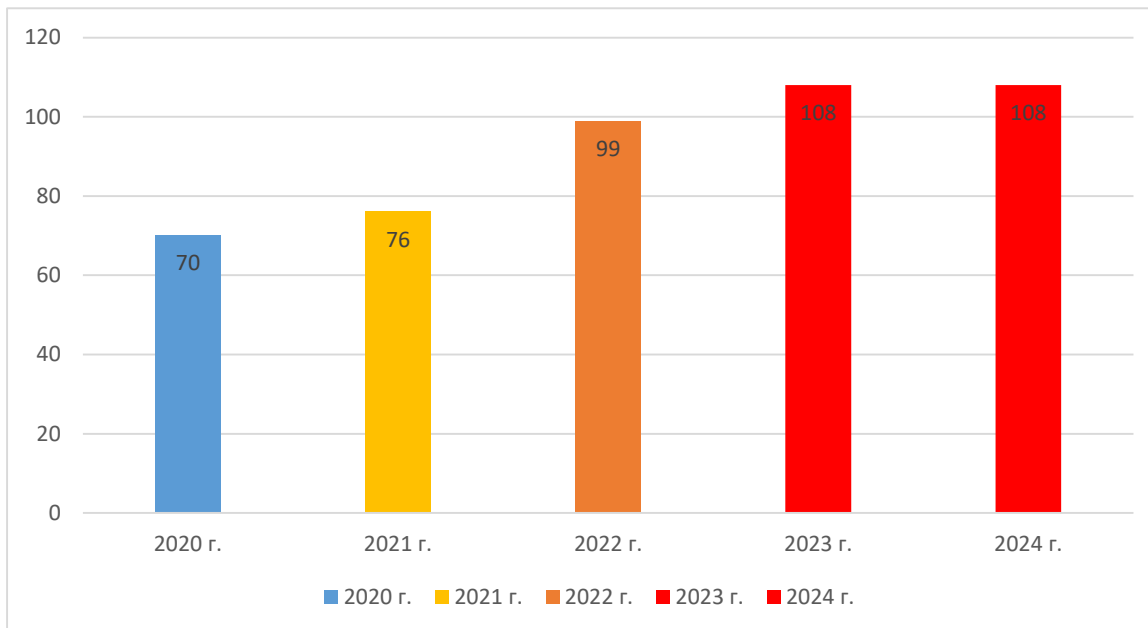
Според предоставената статистическа информация през ДВНМН - Варна са преминали: за 2020 г. – 70 деца, за 2021 г. – 76 деца, за 2022 – 99 деца, за 2023 г. 108 деца и за 2024 г. също 108 деца. Към 30.09.2025 г. - 79 деца са преминали през дома.

Сравнение за 6 месечни периоди - 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г. са били настанени **64** деца, през същия период на 2023 г. – **60**, през 2022 г. – **52**, а през 2021 г. – **39**.

От настанените за периода: 01.01.2025 г. до 30.06.2025 г., в ДВНМН при ОД МВР Варна са приети и предадени по местоназначение **42** малолетни и непълнолетни лица, от които **24** момичета и **18** момчета. **12** от децата са били настанени с постановление на прокурор за срок до 15 денонощия. **6** деца са малолетни - на възраст до 14 години, а **36** – между 14 и 18 години. **17** от децата са настанявани повече от два пъти. Видно от предоставените анализи, **през 2025 г. се наблюдава спад на настанените деца в сравнение с предходните отчетни периоди.**

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

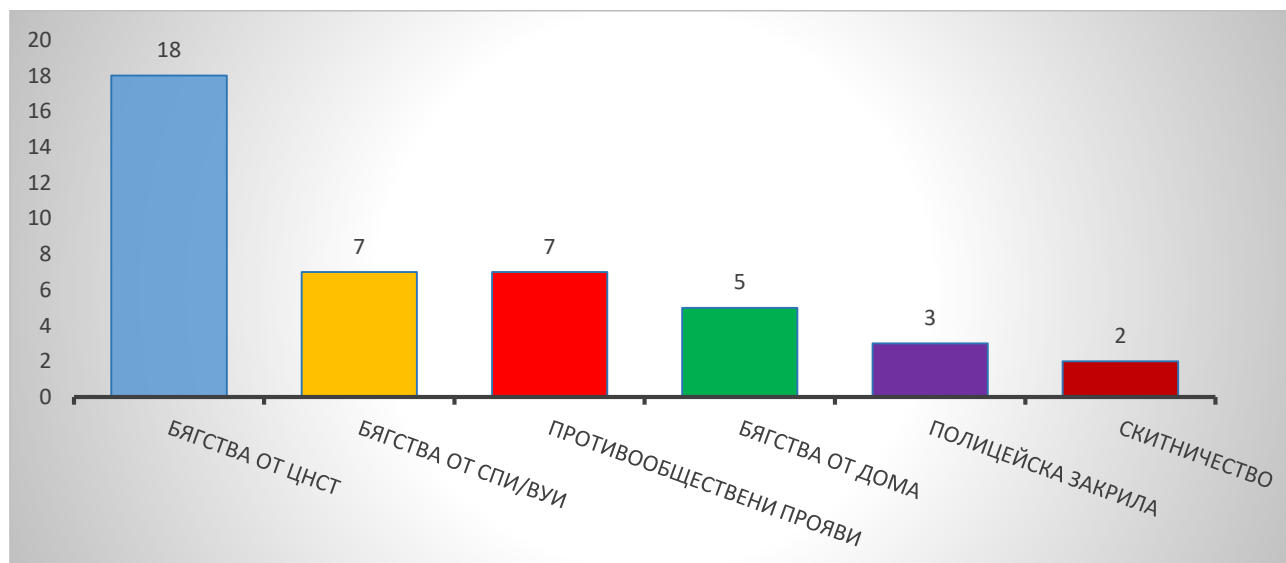

Графика 1: Брой настанени деца в ДВНМН - Варна по години

Съобразно критерия „основание за настаняване”, разпределението на деца е следното:

- 18 от настанените са осъществили бягства от заведения от резидентен тип ЦНСТ/КЦ/ПЖ;
- 7 не са се завърнали в разрешен срок в СПИ или ВУИ;
- 5 са извършили бягства от дома си;
- 2 са установени като скитащи,
- 7 лица са настанени поради извършени противообществени прояви или престъпления;
- 3 лица са настанени след предприета мярка за закрила „Полицейска закрила“.

Анализът на причините, поради които се настаняват малолетни и непълнолетни в ДВНМН през първото шестмесечие на 2025 г. показва, че **остава висок броят на лицата - бегълци от КЦ, ЦНСТ и преходни жилища.**

Графика 2: Настанени деца за периода 01.01.2025 г. до 30.06.2025 г. по критерий основания за настаняване според статистическа информация на ДВНМН - Варна

2. Корекционно - възпитателна работа

През отчетния период с настанените 42 деца са проведени 87 профилактични беседи, съставени са протоколи за предупреждение по реда на ЗМВР, провеждат се и беседи с родителите.

В хода на организираните екипни срещи с представители на прокуратурата, социални работници, психолози, педагози и обществени възпитатели се изясняват причините за девиантното поведение на децата, след което се предприемат мерки за закрила по реда на ЗЗДт. Събраната информация за извършени престъпления своевременно се предава на компетентните разследващи органи. **Провеждат се психологически изследвания на настанените деца, като се установяват причините за девиантното поведение и след това те се насочват към утвърдени програми за преодоляване на отклоненията в поведението.**

В изпълнение на сигналната функция на ДВНМН през отчетния период са изготвени и изпратени 34 уведомителни писма до различни РУ в страната, с цел информиране на ИДПС за основанията за настаняване на лицата. Предавана е информация и на учебни заведения и кметства по местоживее за настанени в ДВНМН лица. През годината са проведени съвместни екипни срещи със служителите от Отдела за закрила на детето към ДСП Варна, със служители от РУ и от МКБППМН, в хода на които са предприети мерки за закрила по реда на ЗЗДт.

3. Щатна численост

Дейността по обслужване на настанените деца се изпълнява от един ст. Инспектор - началник на група, един психолог, девет старши полицаи, един водач на служебен

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

автомобил и един служител по трудово взаимоотношение - касиер-домакин. Основни задължения на служителите, изпълняващи длъжността дежурен, са прием и настаняване на малолетните и непълнолетните лица в ДВНМН.

През отчетния период са извършени 17 съпровождания със служебно МПС до местата за настаняване на малолетни и непълнолетни в други ДВНМН и населени места от обслужваната територия. При съпровождане на децата стриктно се спазва Инstrukция №8121з-1008/2014 г.

Анализът на практиката по съпровождането на децата показва, че настоящата организация не винаги гарантира ефективно и безопасно придвижване. Често едно дете преминава през няколко институции, преди да достигне мястото на окончателното настаняване - например от районно управление до ДВНМН в друг град и едва след това до социално-педагогически интернат.

Тази практика е неефективна и травматизираща, като създава продължителна несигурност и напрежение за детето.

С оглед на това, омбудсманът като НПМ препоръчва Инstrukция №8121з-1008/2014 г. да бъде актуализирана, така че придвижването на децата да се извършва по най-краткия възможен маршрут директно до мястото на настаняване, като междинни престои да се допускат само при обективни обстоятелства, като здравословното състояние на детето.

За пълноценно изпълнение на тази мярка и гарантиране на безопасното придвижване на децата е необходимо да бъде предоставен допълнителен служебен автомобил за нуждите на ДВНМН - Варна. Това ще осигури възможност за ефективно придружаване на децата, спазване на индивидуалния подход и минимизиране на рисковете, свързани с междинните преминавания.

4. Материално - битови условия

Фасадата на ДВНМН-Варна

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

ДВНМН - Варна е разположено в едноетажна постройка с прилежащ двор със спортна площадка. Домът разполага с обособено спално помещение за момичета, спално помещение за момчета, изолатор, общи бани и санитарен възел, кухня със столова, стая за социални дейности, спортна площадка.

Материално-битовите условия в дома са добри и се поддържа необходимата хигиена.

В спалните помещения видимо разполагаемата площ е значително под 4 кв.м на дете, което е недостатъчно за осигуряване на нормални условия за живот.

Такива условия не позволяват на децата да имат обособено лично пространство, да се движат свободно и да съхраняват личните си вещи, което е в противоречие с международните стандарти за правата на детето и задължението на държавата да осигури безопасна и здравословна среда за тяхното развитие.

Според споделената информация са осигурени 320 000 лв. за цялостен ремонт на сградата на ДВНМН с финансиране по швейцарска програма. Ремонтните дейности предвиждат махане на радиаторите и поставяне на климатици, подмяна на дограма, осветителна тела, подмяна на вътрешните врати, подмяна на подовата настилка и поставяне на ламинат.

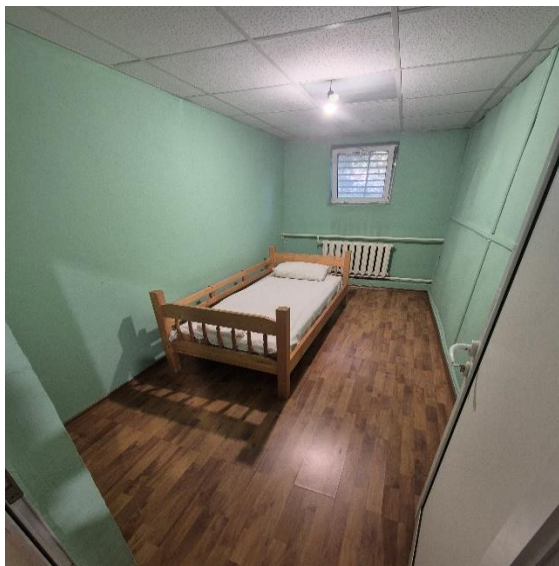
Омбудсманът, в качеството си на Национален превантивен механизъм, препоръчва при реализирането на предстоящия ремонт да се предвиди разширяване на жилищната площ, така че всяко дете да разполага с минимум 6 кв. м. лично пространство, както и с място за съхранение на лични вещи, което ще допринесе за осигуряването на нормални условия на живот.

Спалните помещения

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Изолаторът

Зала за социални дейности

Храната се доставя под формата на готови ястия (консерви), закупувани от външен доставчик. Омбудсманът, в качеството си на Национален превантивен механизъм, препоръчва да се осигури по-разнообразно и балансирано меню, съобразено както с възрастта и здравословното състояние на децата, така и с техните религиозни и културни особености.

Предвид факта, че престоят на някои деца може да достигне до два месеца, следва да се обмисли възможност те да бъдат изхранвани с топла, прясно приготвена храна от стола на ОДМВР - Варна или друга подходяща кухненска база, вместо единствено с готови консервирани ястия. Това би допринесло за по-здравословно и пълноценно хранене, особено при продължителен престой.

Кухненско помещение и столова

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Възможностите за разходка и игра на децата са ограничени до наличния двор и спортната площадка. По време на проверката екипът установи, че спортната площадка е значително замърсена с листна маса и паднали клони, идващи от дървета, разположени извън територията на дома и намиращи се на общинска собственост на Община Варна.

С оглед на това омбудсманът препоръчва на кмета на Община Варна да осигури регулярно изпращане на специализиран екип, който да извършва санитарна резитба и поддръжка на дърветата, чиито клони навлизат и замърсяват дворното пространство на Дома за временно настаняване. Това ще гарантира безопасна, чиста и подходяща среда за игра, спорт и престой на открито на настанените деца.

В тази връзка следва да се отчита и разпоредбата на чл. 52 от Закона за собствеността, която задължава дърветата да се поддържат така, че техните клони или корени да не навлизат в съседен имот и позволява на собственика на засегнатия имот да изиска от кмета предприемане на съответните действия. Спазването на тези нормативни изисквания налага общината да осъществява регулярна резитба и поддръжка на зелената растителност, за да се предотврати повторно замърсяване на пространството, използвано от настанените деца.

Дворното пространство и игрална площадка на ДВНМН - Варна

5. Медицинско обслужване

Медицинското обслужване в ДВНМН се организира в медицинския център на ОДМВР - Варна, където се извършват първичните прегледи на децата. В почивни дни, при необходимост се вика екип на ЦСМП - Варна. **Към настоящия момент в ДВНМН не е осигурен щат за медицинско лице.** Това затруднява своевременното предоставяне на медицинска помощ, профилактиката на заболявания и наблюдението на здравословното състояние на децата, което е от съществено значение за тяхната безопасност и психоемоционално състояние. **В тази връзка, омбудсманът като НПМ отправя препоръка да**

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

бъде открита щатна бройка за медицинско лице, което да осигури адекватна медицинска грижа и превенция на здравословни проблеми.

В РЕЗУЛТАТ ОТ ИЗВЪРШЕНАТА ПРОВЕРКА, ОМБУДСМАНЪТ КАТО НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ ОТПРАВЯ СЛЕДНИТЕ ПРЕПОРЪКИ:

I. До министъра на вътрешните работи:

1. Инструкция №8121з-1008/2014 г. да бъде актуализирана, така че придвижването на децата да се извършва по най-краткия възможен маршрут **директно** до мястото на настаняване, като междинни престои да се допускат само при обективни обстоятелства, като здравословното състояние на детето;

2. Да бъде предоставен допълнителен служебен автомобил за нуждите на ДВНМН - Варна;

3. При реализирането на предстоящия проект за ремонт да се предвиди разширяване на жилищната площ, така че всяко дете да разполага с минимум 6 кв. м. лично пространство, както и с място за съхранение на лични вещи, което ще допринесе за осигуряването на нормални условия на живот.

II. До директора на ОДМВР – Варна:

1. Да се осигури по-разнообразно и балансирано меню (различно от консервирана храна), съобразено както с възрастта и здравословното състояние на децата, така и с техните религиозни и културни особености, особено за деца, настанени за повече от 72 часа в дома;

2. С оглед оптимизиране на медицинското обслужване да бъде открита щатна бройка и да бъде назначено медицинско лице, което да осигури адекватна медицинска грижа и превенция на здравословни проблеми.

III. До кмета на Община Варна:

Да бъде осигурено регулярно изпращане на специализиран екип, който да извършва санитарна резитба и поддръжка на дърветата, чиито клони навлизат и замърсяват дворното пространство на ДВНМН - гр. Варна.